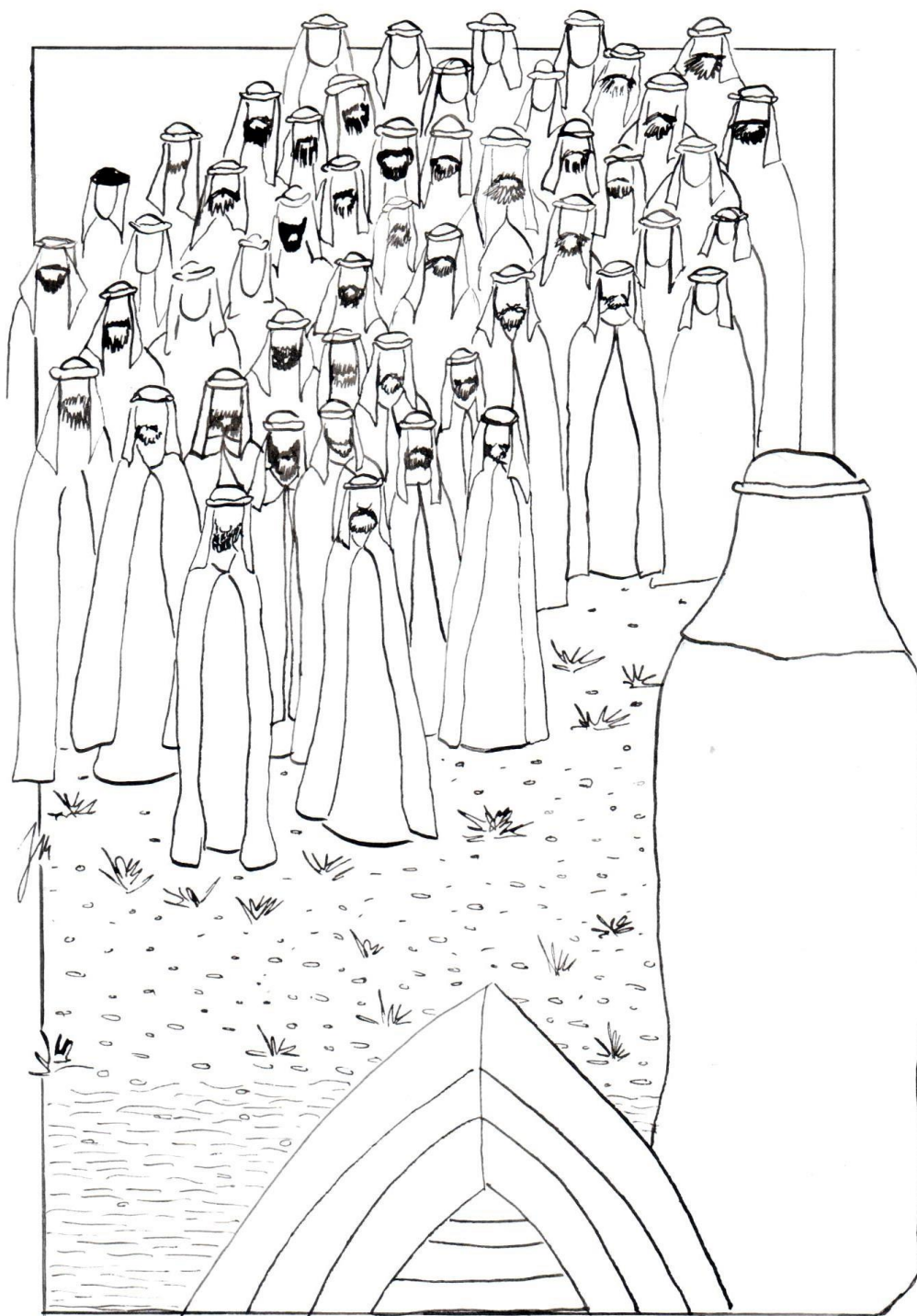

Když Ježíš vystoupil, uviděl velký zástup a bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře.

16. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Mk 6,30-34)

Apoštolové se shromáždili u Ježíše a vypravovali mu všechno, co dělali a učili. Řekl jim: „Pojďte i vy někam na opuštěné místo a trochu si odpočiňte.“ Pořád totiž přicházelo a odcházelo tolik lidí, že neměli čas ani se najíst. Odjeli tedy lodí na opuštěné místo, aby tam byli sami. Mnozí je viděli odjíždět a poznali jejich úmysl. Ze všech měst se tam pěšky sběhli a byli tam před nimi. Když (Ježíš) vystoupil, uviděl velký zástup a bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře; a začal je poučovat o mnoha věcech.

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Apoštolové se shromáždili u Ježíše a vypravovali mu všechno, co dělali a učili. Slovo „apoštolové“ (v Markově evangeliu použité jen zde a ve sporném místě 3,14) má v řečtině stejný kořen jako sloveso „poslat“. V popředí je spíše jejich role („ti poslaní“) než důstojnost. V židovském prostředí „poslaný“ (šálíach) znamená víc než „posel“: oficiálně zastupuje jinou osobu či skupinu. Proto jsou apoštolové považováni za ty, kteří jednají jménem Ježíšovým - jsou jeho „prodlouženou rukou“.

„Vše, co učili a dělali“ shrnuje obsah jejich misie. K těm činnostem patří exorcismy a uzdravení (Mk 6,13). Pro Marka je však typické, že do činnosti učedníků je zahrnuto vyučování, v jednotě se zaměřením Ježíšovy misie. Opět je zřejmá spojitost obou posláních (Ježíše a apoštolů).

Pojďte i vy někam na opuštěné místo a trochu si odpočiňte. (...) Odjeli tedy lodí na opuštěné místo, aby tam byli sami. Ježíš zve apoštoly, aby si trochu odpočinuli. I v tom se odráží jeho péče o druhé, podobně jako v následujícím verši („bylo mu jich líto“). Jedná se o velmi lidský projev Ježíšovy solidarity. Podobnou situaci nacházíme v Mk 3,20-21.31-35, kde Ježíšova služba přitahovala tolik lidí, že se Ježíš nemohl ani najíst. Opuštěné místo má zaručit soukromí - to je však zmařeno, jak ukazují následující verše. Důvodem pro odchod na opuštěné místo je jiný než to, co se na jiných místech uvádí ohledně Ježíše: apoštolové si mají odpočinout, zatímco o Ježíši se píše, že odcházel, aby se modlil. Přesun lodí nacházíme také v jiných textech o zázracích (Mk 4,36; 5,2). Právě opuštěné místo, původně zvolené z jiného důvodu, se stává „podnětem“ pro zázrak (rozmnožení chlebů - v. 34n.).

Když (Ježíš) vystoupil, uviděl velký zástup a bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře; a začal je poučovat o mnoha věcech. Ježíš reaguje s lítostí, ne s rozmrzelostí nebo zneklidněním, že nemohli „utéci“ od lidí. Jako ve Starém zákoně, tak i v Novém zákoně je milosrdenství Boží vlastností:

v Ježíšově postoji se zrcadlí „Boží sympatie“ k lidem. Tato lítost zde neprýští z naléhavé situace, ale z pohledu na ty příchozí, kteří byli „jako ovce bez pastýře“. Tento výraz se ve Starém zákoně vztahuje na Izrael (Nm 27,17; 1 Kr 22,17; Ez 34,5). Následující zázrak rozmnožení chlebů je tak ve znamení Ježíše - dobrého pastýře, toho, který přivádí ovce na pastvu (Ez 34,23). Nejprve však přichází vyučování, opět ve shodě s důrazem na učitelskou činnost. Nepřekvapuje nás trochu, že se Ježíšova lítost konkretizuje právě vyučováním? Můžeme je však vidět jako projev lítosti a milosrdenství - Pán naplňuje touhu lidí, kteří prahli po jeho slovech. Ve vyučování se především naplňuje Ježíšova činnost pastýře, který slovem přivádí k dobrým pastvinám. Následující zázrak rozmnožení je podřízen vyučování a zařazen v tomto kontextu.

Kristus je tedy dobrý pastýř učedníků (sloveso „odpočinout“ ve v. 31 evokuje Ž 23 o dobrém pastýři, který vodí k místům, kde je možné spočinout): prostírá stůl (slova a chleba) zástupům. Ježíš je tedy dobrý pastýř „pastýřů“ (apoštolů) a lidí.

SHRNUTÍ

První čtyři verše mají v Markově evangeliu velký význam: Ježíš chce být s učedníky sám. Od nynějška až do konce 10. kapitoly bude „zástup“ vystupovat jen velmi okrajově. Evangelistu budou zajímat spíš reakce učedníka (křesťana) tváří v tvář Kristu.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

My jsme vlastně také Ježíšovi učedníci... A Ježíš si chce s námi povídat o všem, co prožíváme, a chce, abychom mu všechno vyprávěli. K tomu je třeba dobrá příležitost, když jsme chvíli sami nebo když večer usínáme. Ježíš rád poslouchá naše vyprávění! A zkusme taky trochu poslouchat – třeba nám někdy k tomu také chce i něco říci...

Starší:

Někdy mají lidi dojem, že Bůh je od nich daleko a o jejich starosti se nezajímá. V tomto úryvku je ale vidět, že je tomu jinak. Ježíš naslouchá vyprávění učedníků – tedy i našemu vyprávění... Ježíš chce, aby si učedníci odpočinuli – myslí tedy i na náš odpočinek. Ježíš mluví k těm, kteří jsou zmatení – snaží se tedy mluvit i k nám, kteří jsme někdy dost mimo!

Zkusme si

Mladší / Starší:

Z přiloženého obrázku si můžete vyrobit celé stádo ovcí – na každou z nich můžete napsat jméno člověka, za kterého se chcete v nejbližší době zvlášť modlit. Když se za sebe budete vzájemně modlit, nikdo nebude jako „ovce bez pastýře“! (Případně si můžete sami postavu Ježíše – pastýře nakreslit!)

